

Gedichtenbundel

De 20 beste inzendingen
van de
6e Poëziewedstrijd
van

Cultuur
smakers
Holsbeek

2022

www.cultuursmakers.be/Holsbeek

<https://www.facebook.com/CultuursmakersHolsbeek>

[mailto: holsbeek@cultuursmakers.be](mailto:holsbeek@cultuursmakers.be)

Iemand belt aan

Ik open de deur en op de stoep staat de berg.
Hij is vermagerd. Ik ben het, zegt hij en stapt binnen.

De flanken missen licht. De schoot is grijs en hol en ik denk: o.
Ik herinner me de steile klim door de sneeuw
de kniediepe sneeuw.

Keien rollen over het parket. De hellingen hangen
als verschoten lakens over de zetels. Ik lijk wel voor lang op reis
en in de kamer is het stil geworden.

De lage zon schijnt binnen, het grauw glanst. Ik herinner me
de witte koude, mijn bevroren vingers, de vlucht
naar het dal. Het is jammer, begin ik.

Het spijt me, leg ik uit, dat ik vergeet aan je te denken.

Het gruis vult de hoeken. Of hij niet verder moet?

Het koelt snel. Met wat kruipen en kreunen werk ik me
tussen rots en muur naar de laatste vrije plek.
Ik hijg mijn vingers warm, stop de handen in de zakken.
Ik spring van de ene voet op de andere.

D. Trump (Rob Theys)

Angkor Wat ???

we waren bijna vergeten
het oor tegen de grond te leggen

te luisteren naar dorst

druppelsgewijs het sap
uit de boom op te vangen

grachten te graven
kanalen en dijken

we gooiden alles dicht

het lek met betonnen woorden
de barst met een zwijgen

we waren bijna vergeten
fundamenten te leggen
bruggen te bouwen

een slotgracht te graven rondom
de tempel van Angkor Wat

we knijpen de vuist tot het zand verstikt
vergeten dat buigen een vorm is van vloeien
en knielen een manier van bidden

we weten alleen dat we straks
de korst van de wonde zullen likken.

Jozefien Keyzer (Rita Van Hauwermeiren)

De IJsbeer - De Zee

De IJsbeer

Bevangen door de somberste gedachten
Sta ik hier op de laatste schots te staan
Mijn Arctica voor eeuwig naar de maan
Verzwolgen door mij onbekende machten

Wat kan ik van dit leven nog verwachten
Geen zeehond komt gezellig even aan
Was ik geen beer, ik plengde nu een traan
En voor het eerst vrees ik de lange nachten

Ik ga, ik emigreer, Noordpool gegroet!
Ik heb het hier bekeken onderhand
Ik had zo aan Antarctica gedacht

De koers is zuid, het gaat dus beregoed
Zuidpool ik kom er aan, ik watertand
O heerlijk sneeuwblank oord, o pinguïnjacht!

De Zee

Ach kom nou toch, een ijsbeer en gedachten
Met hersens zou hij daar nu niet zo staan
In no time ging zijn leefgebied er aan
En wat betreft die onbekende machten:

De mens hè, ach je kon er ook op wachten
Een olielek, toen was het gauw gedaan
Was ik geen zee, ik was met hem begaan
Maar ik ben zee en doof voor alle klachten

Ik ben een oceaan die ebt en vloedt
Die diepten kent en kant en overkant
Antarctica, dat had-ie mooi gedacht

Ik weet hoe deze stumper niet bevroedt
Dat hij vandaag nog vóór Tórshavn strandt
Waar ongetwijfeld hem de kogel wacht

Valonheitin (Rob Boudestein)

Over stromen

Het heeft wat voeten in de aarde om met souplesse
op te gaan in de regen. Ik tuimel donker drasland in
en geef mezelf een hand om daar te staan. Alsof
ik kind aan huis ben in het water. Brugjes boven greppels
zijn getemd of weggeveegd.

Ik hoef trouwens niet over sloten te lopen,
van rand naar kant glijden is genoeg. In de modder
ben ik beter naakt dan met veel lagen kleren aan.
Ik raak het stukje van mezelf dat ik heb weggeduwd.

Ik zit ín de stroom, zie de druppels op mijn voeten niet.
Het zijn de plassen die rond me kruipen, eeuwig smeüig
zoals burens om me huizen. Een kleine deurenkomedie.
Tot ik val en ook de dakgoot in mijn handen zie.

Kaya (Leen Pil)

Ongepast

Ik heb al vroeg geleerd onderscheid te maken.
Rijtjes brengen orde, tegenstellingen helderheid
regels zijn er om dat zo te houden.

Ik is een persoonlijk voornaamwoord
een zin mag gewoon met ik beginnen.
Ik ben een gewerveld dier, een zoogdier

een gewoontedier, een circusedier.

Ik heb geen schubben of veren, leg geen eieren.
Ik ben geen vis, amfibie, reptiel of vogel.
Determineren en elimineren, mijn tweede natuur.

Ik heb een huid, ongevoelig voor standpunten
die anders zijn, gevoelig voor kou en voor kinderen.
Voor geld. Ik heb al vroeg geleerd weg te kijken.

Vandaag – op een berg zonder sneeuw – voelde ik
me thuis en verdwaald tegelijk. Nietig verbonden
met een groter geheel. Kan ik nog terug

kan ik minderen?

Durf ik je te schrijven dat we ons de laatste tijd
zo ongewerveld gedragen? Niet meer in ons passen.
Ons is een persoonlijk voornaamwoord. Jij ook.

Maria van het Woud (Monica Boschman)

VOOR JE HET WEET

voor je het weet is zeilen op zee een landing op mars
de havens weren zich af, je ziet niets dan stippen licht
een zwarte zon die opstijgt uit de zee, je zakt langzaam

weg in het zand, beide knieën knikken, je graaft jezelf in
een schildpad zonder schild, spiernaakt en afgepeigerd
met achterovergeslagen vinnen, vliezen tussen je ribben

kwallen zuigen zich vast aan je heupen, kurkdroog wier
klit onder je oksels, bruisend schuim bepleistert je kin
voor je het weet breek je de messchelpen die klieven

door de brombeergolven, meeuwen vliegen achteruit
tegen stormen in, boten glijden onder onweerswolken
uit, halsstarrig slobberen ze de hele zeeboezem leeg

Calimero (Geert Viaene)

mossig

zomers zijn niet meer te harden, ze smelten
langzaam weg, als ijs buiten de vrieskist

hoe warmer het wordt, hoe meer de traagheid
van dingen gaat opvallen

uren kruipen vermoeid voorbij, de middag
laat zich loom over de rand van het zwembad duwen

ik spoel mijn mond met limonade, er drijven
dode wespen in, ze vreten de overrijpe peren aan,
knagen ze hol

ik denk aan vroeger, aan hoe mijn ouders
zich op het strand ingroeven onder een parasol,
hoe mijn broer met zijn nagels verveeld
tegen een geribbeld colaflesje tikte

in mijn ligstoel luister ik naar hun stemmen,
die niet vooruit te branden zijn, wat ze zeggen
bereikt mijn oren niet, woorden blijven futloos steken
in de stroperige hitte

als ik mijn ogen open, schijnt er een mossige zon,
over alles ligt een blauwgroen waas

van mijn gedachten kan ik draden trekken

Sio Gopi (Onno-Sven Tromp)

Even waren ze onvermijdelijk

het eerste woord in dit lied is hoop
ook al keert de wind de stad binnenste buiten
is de kleur van het kerkhof donkerrood
en zwerft de laatste leeuw bij valavond
door straten vol bevuilde spiegelpaleizen

een limousine rijdt zich vast in een krater
achter de geblindeerde ramen zoekt
een advocaat in bergen papier achter valkuilen
om de verzonnen vijand levend in te begraven
de orgeldraaier verkwist aan hem geen noot

in de goot heeft een halfnaakte man niets
te verliezen, hij stelt zich bloot aan wat komt
wil de stormwind voelen als warme adem
van de vrouw die hem nooit echt heeft liefgehad
opnieuw verstopt hij zich in haar schaduw

een donker meisje vermomd als schemering
vraagt hem uit zijn eigen spiegel te stappen
achter haar ogen verrijst langzaam troost
even was het voor hem water en brood
even leek ze een vertrouwd gezicht

de zwerver vraagt met stokkende stem
om een onmogelijke vers te verzinnen
waarin hij zijn verstand kan verliezen
ze wijst naar de limousine en fluistert
in een kuil groeit alleen een berg afval

Marco de Camargo (Gino Dekeyzer)

This corner of the earth is like me in many ways. (Jamiroquai)

Kon ik een oerwoud zijn

we zijn omgeven door oceanen waarvan je het einde niet kunt zien
de vraag is wat je zelf kunt doen: je huis bouwen op palen, de
muren verslepen naar hoger gelegen land

er zijn berekeningen over de impact van gedragingen, hoe rol je
een toekomst uit als je niet vooruit wilt zien
tegenstrijdige belangen hebt

je kunt zwemvesten kopen voor later, dieren doden omdat ze
gevaarlijk zijn, hinderlijk, ziekmakend, hun koppen mooi staan
aan de muur, hun lijven uitgespreid op een grijs gegoten vloer

nergens zijn we nog op voorbereid, overstromingen, hittegolven
bosbranden, modderstromen, op voorhand bedenken we namen
voor stormen, orkanen

planten bomen om 's nachts ons geweten te sussen, slaan vermoedens
af als muggen, bedekken ons met te warme dekens, en o erbarmen,
na ons de zadelsprinkhanen, afkalvende gletsjers, noodrantsoenen

er tikken gele hommels tegen de ramen als een zware moessonregen
ik denk aan biodiversiteit, palmolie en zijn smeerbaarheid, aan de man die
bomen in de amazone telt, dat rouwmantel geen woord is dat van dale kent

soms trek ik onzichtbare schoenen aan, verberg me in kleuren van de nacht
verbeeld me donkere waterjuffers, indische tapirs, sumatraanse tijgers, haften,
withandgibbons, platkopkatten

er schrijnt een zon die niet inschikt, als mensen, later een maan die halve
hazen ziet, hurkend tussen behouden huizen, ik wil woekeren als roggelelie,
wilde kool, laat me een oerwoud zijn, een moederboom

Monica Saab (Monique Wilmer-Leegwater)

Natuur 2050

De zon wordt wakker uit een korte slaap
Op het bezwete witte laken
Dat de nevel op de akkers legt

Zij schuurt met haar hete lijf
Tegen de randen van de aarde aan
Laat haar voelen waar haar pijngrens ligt

Ze verslindt het laatste water
Uit de poriën van haar huid
Verweert wat woud was tot woestijn

Als straks de bossen weer ontvlammen
Zeggen we het land vaarwel
Dan blussen we wat van ons rest

Met spijt in onze lege handen
Onze ogen vol rivier

Britta Verhaert (Bart Heyvaert)

NUTTELOOS OM WETEN

Dat het nutteloos is te weten dat
ze venstertjes uit enveloppen scheurt
en
de vijver gegraven is
om tanks tegen te houden
en
dat ze blijft
venstertjes uit enveloppen scheuren
terwijl de vijver gegraven om tanks tegen te houden
het zwellende water niet aankan als de bom barst
en
dat wij best zwemvliezen tussen onze tenen kweken
eens wij wegkolken in de mallemolen van plastic en bruine zakken en
venstertjes - die zij uit enveloppen heeft gescheurd -
en
dat begraafplaatsen verzwolgen worden
stookolie de vrijheid viert en vasteland
afkalft tot een enorm vretend bakkes
waar water de zee niet meer vindt
en
dat de koe strand in een ander land

Nutteloos om weten?

Viktor Mathilde (Julia Beirinckx)

Wind

Briesje zoekt de dood
maar vindt alleen maar
een blad waarop staat:

Tijd blijft tot de laatste mens

Ons leven zit in nerven
Als iedereen verdwenen is
kan de wind als laatste wens
ook beginnen met sterven

Chrétien Kézér (Pieter Drift)

de aarde en ik

de aarde en ik praten met elkaar. of beter ik praat
en ik denk dat de aarde luistert. soms hoor ik

haar stille zuchten uit de barsten in de perkamenten
bodem. ik herinner haar graag aan de kersenboom

die tot de hemel reikte en ons beide schaduw
schonk. en mij verstopte voor bange dagen.

ooit gaf iemand me raad een ark te bouwen
voor als het hoge water kwam. nu smachten

de aarde en ik naar enkele druppels regen
ik ontbeer zelfs tranen nu de snijdende wind

fijn stof in mijn ogen blaast uit de overblijfselen
van de tuin. waar ooit een kersenboom stond

die tot de hemel reikte. ik zet de ark uit mijn hoofd.
zet een schop in de aarde en plant een boompje

van nog geen meter. tegen beter weten in.
ik voel de goedkeuring van de aarde.

voor het eerst praat ze terug.

Lotte Peeters (Annette Akkerman)

Sinister sprookje

Moeder Aarde
had orde op zaken gezet
De tijd opgedeeld in jaargetijden
Alle natuurkrachten ingebed

Toen ging de Homo Sapiens (*)
op z'n achterste poten staan
Duimpje werd Goliath
Trok z'n zevenmijlslaarzen aan

Ontgon overmatig fossiele brandstof
Verstikte de ecosystemen geleidelijk aan
Draaide de kraan dicht van de zuurstof
Zei Moeder Aarde de wacht aan

Antwoord : Opwarming
Zand- wervelstormen en tyfoons
Woestijnvorming
Orkanen, tornado's en cyclonen

De ozonlaag werd weggebrand
Permafrost, gletsjers en polen dooiden
Oceanen zwollen aan
Pandemieën rotzoiden

Biodiversiteit kromp gestaag
De ecologische voetafdruk werd gigantisch
De wereld werd één groot sarcofaag
... U zei : " Homo Sapiens " ? (*)

(*) Homo sapiens : De verstandige mens.

GéVé (Guy Vits)

het krachtvoorwerp Maria

een fluitend geluid, dooraderde wolken, iets dat leek open te barsten

het gebeurde boven onze hoofden

we graaiden naar voorwerpen in opgejaagde kamers, de warmste jas

Maria in de binnenzak

het huis had ons met dak en pan buitengewipt

daar! het gebod sterker dan het bot in onze benen

de beelden hielden zich staande

in een waaiende, natte straat

vielen kinderen om als een raadsel, als een schreeuw

tussen kin en schouders speelden violen met onze levens

met de gedachte

wij zullen ergens sterven, we leken ons te wentelen

in wat de kaars uitblies, toch liet branden

we lieten ons meeslepen door de enige rivier

die aanzwol, waartegen we vochten

die zich krachtig keerde in het oog van de storm, ons liet inslapen

floer bé (Ingrid Strobbe)

drift

op golven van tijd stroomt het weer in een cyclische cadans
de wolken huilen, de zon lacht de gewassen groot en ik dans
op de seizoenen tot het tij keert van het meer en meer
waarin de aarde wankelt, het water klutst en gutst

daar huizen binnen, een wieg verdrinkt, begraaft haar eigen dood
daar de buien absent, een wieg verdort, het woestijnzand schuurt
daar een stroom evacuees op drift naar nergens en niets
de aarde kantelt, verstrengelt vallen we

hier samen in ons warme bed, waar ik over de erfenis van mijn ouders
vaar naar de toekomst van mijn kind, me verstop
achter dijken van plastic en heffing, veilig
voor de woeste massa van dobberende wanhoop

hier scheid ik braaf mijn afval dat ik in de winkel koop
ik doe mijn ding en sluit mijn ogen
daar wordt hier, hier verdwijnt
de aarde bezwijkt, we vallen
over de rand

MM (Judith Poels)

Adempauze

Kobaltblauwe lucht

duizend vingers

spinnen het licht

Aladinsprookje

voor de open mond

van een winternamiddag

in een suizende ruimte

raken mijn gedachten een droom

die ik mij bijna herinner

verderop het geronk van motoren

om niets, vlammen van afbraak, eisen

rode handen boven de wortels

toverhazelaar zeg ik

beloof me de weg

als ik het niet meer weet

als ik kniel

als ik buig

met mijn handpalmen omhoog.

Monique Leferink op Reinink

code rood

eilanden zullen verdwijnen dijken bezwijken
polders lopen onder huizen worden gebouwd
op palen met kleinvee op grazige daken

men roeit en wrikt en zeilt met kleine boten
vangt bittervoorn en brasem snoek en lamprei
ruilt boter kaas en kinderen tegen eendeneieren

dan klinkt spontaan een lied om geesten te
bezweren wanneer de horizon verdwijnt achter
een regensluier en het water weer zal stijgen

Van der Wal (Gerard Scharn)

vergezicht

uw wereld wordt een eiland

uw boomgaard verschrompelt tot acht partjes

wuivend graan verkruint op uw schoot

de theeplantage trilt in uw kopje

hoe voeg ik mijn adem in uw adem

zal ik meanderende rivieren schetsen

terwijl ik uw hand zie, uw aderen

zal ik de zee gladstrijken, strijken over de lakens

mijn ogen laten rusten in uw ogen

stuifzand (*Hein van der Schoot*)

Een verblindend dier

Licht is ook vlees, het breekt
en bloedt. Een lichtstreep
sleept zich naar een kant
van de hemel. En begint te rotten.

Hoe je een vleugje bloed opvangt
van de trage stroom, die uit
een zonnestraal sijpelt.
En van steen naar steen strompelt.

Je denkt aan de hemelse pijn
die hier volmaakt is, in het hart
van alle werelden. Waar een
verblindend dier voor altijd gewond
ons in leven houdt.

busje komt zo (Karin Dée)